

Phát huy nét đẹp văn hóa dòng họ

“Cây có gốc mới nở cành xanh ngọn/ Nước có nguồn mới bể rộng, sông sâu”, từ xưa tới nay, truyền thống “Uống nước nhớ nguồn” đã trở thành nét đẹp trong văn hóa của mỗi dòng họ. Đối với dòng họ Tạ tỉnh Thái Bình, nét đẹp ấy ngày càng được phát huy qua việc tri ân công lao to lớn của tổ tiên và chú trọng công tác khuyến học, khuyến tài, góp phần xây dựng xã hội học tập, bồi đắp cho tương lai.

Ông Tạ Duy Bình, Phó Chủ tịch thường trực Hội đồng họ Tạ Việt Nam trao quà mừng thọ người cao tuổi dòng họ Tạ Văn, xã Thái Xuyên (Thái Thụy).

Tri ân tổ tiên

Năm 1990, nhà thờ của dòng họ Tạ, xã Tây Giang (Tiền Hải) được công nhận di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia. Đây là một trong những dòng họ sớm có ý thức xây dựng nhà thờ để hàng năm con cháu dù có phương trường đi bốn phương trời cũng nhớ ngày giỗ tổ, trở về lễ tế. Con cháu hiểu biết về truyền thống của tổ tiên, từ đó nỗ lực không ngừng xây dựng dòng họ ngày thêm phát triển. Ông Tạ Văn Toàn, Trưởng ban trị sự dòng họ Tạ, xã Tây Giang (Tiền Hải) chia sẻ: Năm 2017, di tích nhà thờ của dòng họ bị xuống cấp nghiêm trọng. Sau khi con cháu trong dòng họ họp bàn thống nhất, dòng họ đã có văn bản gửi các cấp chính quyền. Năm 2019, được sự đồng ý của UBND tỉnh, Cục Di sản văn hóa, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, nhà thờ của dòng họ được triển khai tu bổ, tôn tạo trong gần 2 năm với kinh phí từ nguồn đầu tư của Nhà nước và phần lớn là con cháu trong dòng họ chung tay đóng góp. Đến nay, di tích khang trang là niềm tự hào của mỗi thành viên trong dòng họ, luôn đóng vai trò quan trọng đối với việc trao truyền nét đẹp của dòng họ cho thế hệ hôm nay.

Mỗi dịp giỗ tổ, nhà thờ là nơi trở về của hàng trăm người con cùng thành kính dâng hương tri ân công đức của các bậc tiền nhân và dự bữa cơm thăm tình đoàn kết, hẹn với nhau ngày giỗ tổ năm sau lại báo công trước tổ tiên. Các hoạt động tri ân của dòng họ không chỉ thu hút đáng nam nhi mà còn có sự đóng góp tích cực của chị em phụ nữ. Hội con gái dòng họ Tạ được thành lập và duy trì với nhiều hoạt động thiết thực đến nay đã gần 20 năm. Mục đích ban đầu của Hội là giúp các chị em thêm hiểu và tri ân công lao của tổ tiên mình; qua thời gian, Hội đã trở thành

điểm tựa tinh thần, nơi gặp gỡ, đoàn tụ, giúp đỡ lẫn nhau vượt qua khó khăn, vươn lên trong cuộc sống của con gái dòng họ. Thông qua các buổi gặp gỡ định kỳ trong năm và việc thường xuyên giữ liên lạc, các thành viên trong Hội thi đua xây dựng gia đình hạnh phúc, nuôi dạy con cháu trở thành những công dân có ích cho quê hương, đất nước. Bà Tạ Thị Quyến, xã Minh Hòa (Hưng Hà) chia sẻ: Con gái họ Tạ lấy ngày 2/2 âm lịch hàng năm là ngày giỗ Mẫu của dòng họ. Chị em cùng sum họp lễ Phật, lễ Thánh, lễ Mẫu, hướng tới những điều tốt đẹp trong cuộc sống. Hội có nguồn quỹ tuy không nhiều nhưng từ đây, có những chị em gặp khó khăn đã được vay vốn phát triển kinh tế. Nhờ hoạt động thiết thực của Hội đã từng bước lan tỏa những giá trị tốt đẹp, giúp các con rể của dòng họ và các cháu thêm hiểu về truyền thống của dòng họ Tạ, từ đó cùng hướng về cội nguồn, chung tay góp sức đối với những công việc của dòng họ.

điểm tựa tinh thần, nơi gặp gỡ, đoàn tụ, giúp đỡ lẫn nhau vượt qua khó khăn, vươn lên trong cuộc sống của con gái dòng họ. Thông qua các buổi gặp gỡ định kỳ trong năm và việc thường xuyên giữ liên lạc, các thành viên trong Hội thi đua xây dựng gia đình hạnh phúc, nuôi dạy con cháu trở thành những công dân có ích cho quê hương, đất nước. Bà Tạ Thị Quyến, xã Minh Hòa (Hưng Hà) chia sẻ: Con gái họ Tạ lấy ngày 2/2 âm lịch hàng năm là ngày giỗ Mẫu của dòng họ. Chị em cùng sum họp lễ Phật, lễ Thánh, lễ Mẫu, hướng tới những điều tốt đẹp trong cuộc sống. Hội có nguồn quỹ tuy không nhiều nhưng từ đây, có những chị em gặp khó khăn đã được vay vốn phát triển kinh tế. Nhờ hoạt động thiết thực của Hội đã từng bước lan tỏa những giá trị tốt đẹp, giúp các con rể của dòng họ và các cháu thêm hiểu về truyền thống của dòng họ Tạ, từ đó cùng hướng về cội nguồn, chung tay góp sức đối với những công việc của dòng họ.

Chú trọng khuyến học, khuyến tài

Từ hào về một dòng họ đã có nhiều nhân tài đóng góp cho quê hương, đất nước, các chi họ Tạ hiện nay đều xác định việc học tập vừa là “chìa khóa thành công” vừa là nhu cầu tự thân của mỗi người nên rất quan tâm đến công tác khuyến học, khuyến tài. Hàng năm, vào thời điểm thích hợp, trong dòng họ đều diễn ra hoạt động hướng dẫn, trao thưởng các cháu có thành tích xuất sắc trong học tập. Phần thưởng tuy không lớn về vật chất nhưng là sự ghi nhận của dòng họ, động viên con cháu không ngừng cố gắng để gạt bỏ những trở ngại thành tích mới trên con đường học vấn. Với sự quan tâm của các gia đình, tinh thần hiếu học của con em trong dòng họ Tạ tại các địa phương thời gian qua đã được phát huy có hiệu quả. Ông Tạ Duy Đường, xã Duy Nhất (Vũ Thư) chia sẻ: Tiếp nối truyền thống của cha anh, hàng năm, dòng họ có nhiều cháu đạt thành tích học tập tốt, có những cháu đạt nhiều giải thưởng tại các cuộc thi học sinh giỏi. Việc gây quỹ khuyến học của dòng họ được thực hiện trên tinh thần tự nguyện, tự giác, công khai, minh bạch, từ đó đã tạo niềm tin và sự ủng hộ của mọi thành viên. Điều đáng mừng, từ phong trào khuyến học, trong dòng họ xuất hiện những gia đình học tập tiêu biểu, không chỉ là điểm sáng mà còn góp phần tích cực lan tỏa, cổ vũ các gia đình, chi họ quan tâm hơn đối với việc học của các con, các cháu.

Ông Tạ Duy Đường, xã Duy Nhất (Vũ Thư) chia sẻ: Tiếp nối truyền thống của cha anh, hàng năm, dòng họ có nhiều cháu đạt thành tích học tập tốt, có những cháu đạt nhiều giải thưởng tại các cuộc thi học sinh giỏi. Việc gây quỹ khuyến học của dòng họ được thực hiện trên tinh thần tự nguyện, tự giác, công khai, minh bạch, từ đó đã tạo niềm tin và sự ủng hộ của mọi thành viên. Điều đáng mừng, từ phong trào khuyến học, trong dòng họ xuất hiện những gia đình học tập tiêu biểu, không chỉ là điểm sáng mà còn góp phần tích cực lan tỏa, cổ vũ các gia đình, chi họ quan tâm hơn đối với việc học của các con, các cháu.

Ông Tạ Xuân Sinh, Trưởng ban khuyến học dòng họ Tạ, làng Đa Phú, xã Thống Nhất (Hưng Hà) cho biết: Từ năm 2015 đến nay, dòng họ Tạ làng Đa Phú đã có nhiều thành tích và được các cấp tuyên dương trong công tác khuyến học, khuyến tài. Từ nguồn quỹ xã hội hóa, mỗi năm đều có khoảng 100 học sinh của dòng họ được khen thưởng. Tổng nguồn quỹ đã trao thưởng cho học sinh có thành tích xuất sắc của dòng họ từ năm 2015 - 2022 là trên 280 triệu đồng cho thấy tinh thần đồng lòng, quyết tâm đối với công tác khuyến học, khuyến tài của con em dòng họ.

Không chỉ dừng lại ở việc khen thưởng học sinh đạt thành tích cao trong học tập, tại các cuộc họp của dòng họ, chi họ, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, quy định của địa phương thường xuyên được phổ biến đến tất cả mọi người để ai cũng hiểu và nắm rõ. Ngoài ra, trong dòng họ đã diễn ra những buổi gặp mặt để các thành viên tiêu biểu trong các lĩnh vực truyền đạt

kinh nghiệm về khoa học kỹ thuật, phát triển kinh tế. Xã hội ngày càng nhận thức được vai trò của gia đình, dòng họ trong việc gìn giữ, phát huy truyền thống và lan tỏa giá trị đạo đức tốt đẹp. Dòng họ Tạ tỉnh Thái Bình quan tâm xây dựng dòng họ ngày thêm phát triển, phát huy sức mạnh của dòng họ nhằm nâng cao đời sống của con em trong dòng họ, góp phần phát triển kinh tế - xã hội ở mỗi địa phương.

Ông Tạ Quốc Tuấn, Chủ tịch Hội đồng họ Tạ tỉnh Thái Bình Thời gian tới, Ban Chấp hành họ Tạ tỉnh Thái Bình tiếp tục giữ vững, phát triển hoạt động liên lạc giữa chi tộc trong các huyện, thành phố và tham gia đầu tư vào hoạt động của Hội đồng họ Tạ Việt Nam. 100% chi tộc phấn đấu là dòng họ văn hóa tiêu biểu tại nơi cư trú, không có con em mắc tệ nạn xã hội. Trong công tác khuyến học, khuyến tài, phấn đấu duy trì ổn định nguồn quỹ của các chi họ, dòng họ tại các huyện, thành phố, trao thưởng động viên, khuyến khích học sinh giỏi, học sinh nghèo vượt khó trong các chi tộc.

Ông Tạ Quang Siêu, xã Minh Hòa (Hưng Hà)

Đối với các phong trào của dòng họ, sôi nổi nhất là công tác tu sửa nâng cấp nhà thờ họ, thăm hỏi động viên các bậc cao niên trong dòng họ và khuyến học, khuyến tài. Các thành viên trong dòng họ luôn nêu cao tinh thần đoàn kết, gần gũi. Mọi hoạt động của dòng họ đều được thực hiện đúng quy ước, đúng phong tục, tập quán của quê hương, chấp hành các quy định về nếp sống văn minh. Các gia đình đã quan tâm giáo dục con em tránh xa tệ nạn xã hội, giữ gìn đạo đức và truyền thống của gia đình, dòng họ; động viên con cháu tích cực học tập, nâng cao hiểu biết về chính sách, pháp luật.

Ông Tạ Quang Siêu, xã Minh Hòa (Hưng Hà) chia sẻ: Mọi hoạt động của dòng họ đều được thực hiện đúng quy ước, đúng phong tục, tập quán của quê hương, chấp hành các quy định về nếp sống văn minh. Các gia đình đã quan tâm giáo dục con em tránh xa tệ nạn xã hội, giữ gìn đạo đức và truyền thống của gia đình, dòng họ; động viên con cháu tích cực học tập, nâng cao hiểu biết về chính sách, pháp luật.

Ông Tạ Quang Siêu, xã Minh Hòa (Hưng Hà) chia sẻ: Mọi hoạt động của dòng họ đều được thực hiện đúng quy ước, đúng phong tục, tập quán của quê hương, chấp hành các quy định về nếp sống văn minh. Các gia đình đã quan tâm giáo dục con em tránh xa tệ nạn xã hội, giữ gìn đạo đức và truyền thống của gia đình, dòng họ; động viên con cháu tích cực học tập, nâng cao hiểu biết về chính sách, pháp luật.

TU ANH

Sản xuất gang tay tại Công ty TNHH Toàn Thắng.

HƯNG HÀ

Tìm lối đi cho xuất khẩu sản phẩm truyền thống

Xuất khẩu các mặt hàng truyền thống như sợi dệt, khăn bông, gang tay... vốn là thế mạnh trong phát triển kinh tế của huyện Hưng Hà, tổng giá trị xuất khẩu hàng năm lên tới hàng trăm triệu USD. Tuy nhiên, gần 3 năm trở lại đây, do ảnh hưởng của dịch bệnh, suy thoái kinh tế, sản lượng xuất khẩu sản phẩm đang giảm mạnh. Trước thực tế này, huyện Hưng Hà đã triển khai nhiều giải pháp nhằm hỗ trợ, tạo đòn bẩy để các làng nghề đưa sản phẩm vươn xa.

Công ty TNHH Toàn Thắng (cụm công nghiệp Đồng Tu) chuyên sản xuất khăn tay, gang tay và sợi OE. Sản phẩm của Công ty được xuất khẩu trực tiếp sang thị trường Trung Quốc, Hàn Quốc, Đài Loan, Nhật Bản... Doanh thu xuất khẩu đạt trên 300 tỷ đồng/năm, tạo việc làm cho trên 400 lao động làm việc trực tiếp và 500 lao động vệ tinh với thu nhập từ 5 - 7 triệu đồng/người/tháng.

Tuy nhiên, không nằm ngoài vòng xoáy thị trường, từ đầu năm 2023 đến nay sản lượng xuất khẩu sợi dệt, gang tay và khăn bông của Công ty giảm tới 50%; 2 dây chuyền sản xuất sợi đã phải tạm dừng hoạt động,

năng lực sản xuất sợi một tháng đạt 400 tấn, nay giảm còn 200 tấn, chủ yếu phục vụ nội địa do không có đơn hàng xuất khẩu. Ông Trần Văn Vực, Chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty cho biết: Trong quá trình sản xuất, chúng tôi giám sát chặt chẽ từng khâu như se sợi, dệt, tẩy nhuộm, may và đóng gói nhằm tạo uy tín với khách hàng. Bên cạnh đó, chúng tôi tích cực tìm kiếm nhiều thị trường, chủ trọng thay đổi mẫu mã, hạ giá thành sản phẩm và nâng cao năng lực sản xuất, bằng mọi giá giữ vững và khẳng định thương hiệu của làng nghề để thu hút các đối tác nước ngoài đến tiêu thụ sản phẩm.

Trước đây, Công ty TNHH Cơ khí, dệt may xuất khẩu Thanh Chất, xã Thái Phương xuất khẩu khăn bông sang thị trường Đài Loan, Nhật Bản, Hàn Quốc với trên 100 tấn sản phẩm/năm. Tuy nhiên, trong 6 tháng đầu năm 2023, lượng hàng xuất khẩu giảm 30%. Hiện Công ty chỉ tập trung sản xuất các đơn hàng được ký kết năm 2022, thậm chí còn phải đối mặt với nguy cơ thiếu đơn hàng trong những tháng cuối năm 2023. Phát huy lợi thế sản phẩm đạt tiêu chuẩn OCOP 4 sao cùng với kinh

nghe dệt chiếu, 5 làng nghề mây tre đan, 3 làng nghề bún bánh, 1 làng nghề mộc, 2 làng nghề làm hương. Nghề và làng nghề phát triển đã tạo việc làm cho hơn 22.000 lao động, chiếm 66% tổng số lao động của làng nghề. Tuy nhiên, phần lớn các doanh nghiệp, các cơ sở sản xuất trong các làng nghề chưa phát triển tương xứng để đẩy mạnh xuất khẩu sản phẩm truyền thống của các làng nghề vì thiếu thông tin kinh tế, khoa học công nghệ; một số doanh nghiệp chưa ký được trực tiếp với khách hàng, phải qua trung gian nên bị ép giá, chưa chủ động thị trường.

Ông Trần Hữu Nam, Bí thư Huyện ủy Hưng Hà cho biết: Để tìm lối đi cho xuất khẩu sản phẩm truyền thống của các làng nghề trong các giai đoạn hiện nay theo hướng bền vững, vừa cho chúng tôi đã liên hệ với một số doanh nghiệp chuyên hoạt động trong lĩnh vực vận chuyển hàng hóa quốc tế, xuất nhập khẩu và phân phối hàng tiêu dùng tại thị trường Dubai, Ấn Độ, Philippines... để gỡ khó cho các doanh nghiệp, vì đây là những thị trường tiềm năng mà các sản phẩm truyền thống của Hưng Hà chưa thâm nhập được. Việc kết nối sẽ giúp doanh nghiệp địa phương không mất nhiều thời gian đi tìm kiếm khách hàng còn khách hàng có thể mua được hàng tại xưởng mà không mất thêm chi phí trung gian, từ đó giúp hạ giá thành sản phẩm, tăng tính cạnh tranh trên thị trường quốc tế.

Bên cạnh đó, chúng tôi tiếp tục quảng bá, giới thiệu sản phẩm thông qua các hội chợ quốc tế, đẩy mạnh chương trình xúc tiến thương mại trên môi trường mạng xã hội; tăng cường hoạt động của các cơ sở đào tạo nghề trên địa bàn; bồi dưỡng kỹ năng cho lao động có tay nghề cao trong các doanh nghiệp; khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư công nghệ hiện đại, đa dạng hóa sản phẩm để có thể xuất sang thị trường châu Âu và châu Mỹ. Trong giai đoạn khó khăn như hiện nay, thị trường nội địa cũng cần được chú trọng khai thác đẩy mạnh chương trình xúc tiến đầu tư. Các ngành chức năng cùng chính quyền địa phương cần rà soát, đánh giá những sản phẩm truyền thống có thể mạnh xuất khẩu để định hướng đầu tư phát triển.

Phát triển kinh tế từ rau gia vị

Những năm qua, nhiều nông dân đã lựa chọn trồng các loại rau gia vị để phát triển kinh tế. Từ vườn nhà ra ngoài đồng, rau gia vị đang giúp các nông hộ nâng cao thu nhập nhờ chi phí đầu tư thấp, thu hoạch được quanh năm.

Xã Quỳnh Hải được coi là vựa rau màu lớn nhất huyện Quỳnh Phụ, trong đó có hơn 2.000 hộ sản xuất rau gia vị trên diện tích khoảng 170ha. Tại đây trồng nhiều loại rau như hành lá, cần tây, tỏi tây..., mang lại thu nhập chính cho các hộ dân. Ông Nguyễn Xuân Khoát, Giám đốc HTX SXKD DVNN xã cho biết: Đây là nghề truyền thống lâu đời của địa phương, người dân có nhiều kinh nghiệm trong gieo trồng, chăm bón. Để tạo điều kiện thuận lợi cho các hộ sản xuất, HTX chú trọng làm tốt công tác thủy lợi nội đồng, chủ động nạo vét kênh mương, khơi thông dòng chảy, làm tốt công tác điều tiết nước. Bên cạnh đó, xã khuyến khích bà con mở rộng diện tích gieo trồng, tích cực ứng dụng khoa học kỹ thuật để nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm. Xã đang hướng đến mở rộng quy mô sản xuất lên 200ha để đáp ứng nhu cầu của khách hàng.

Mặc dù diện tích sản xuất không quá lớn nhưng anh Nguyễn Văn Dương, thôn An Phú 2 cũng nhiều hộ dân vẫn mạnh dạn đầu tư lắp đặt khung vòm che phủ cho rau. “Việc ứng

dụng khoa học kỹ thuật vào sản xuất giúp hạn chế côn trùng gây hại cho rau, giảm công chăm sóc và nâng cao sản lượng. Mỗi năm, ruộng rau cho thu hoạch khoảng 6 lứa. Trung bình mỗi lần thu khoảng 6 - 7 tạ rau và cho thu nhập khoảng 7 triệu đồng/sào” - anh Dương chia sẻ.

Trên những ruộng rau xanh mướt tại xã Đông Mỹ (thành phố Thái Bình), chúng tôi có dịp trò chuyện cùng những nông dân đang thu hoạch rau mùi tàu. Việc trồng rau không cho thu nhập quá cao vào một thời điểm nhưng là nguồn thu nhập hàng ngày duy trì cuộc sống của các hộ dân. Chị Phạm Thị Thinh, thôn Tổng Thỏ Nam chia sẻ: Gia đình tôi trồng 3 sào rau gia vị và trồng kết hợp nhiều loại rau trên cùng diện tích đất. Giá bán khá ổn định, không chênh lệch quá cao như các loại rau màu khác. Sau khi thu hoạch sẽ có thương lái đến tận nhà thu mua nên rất thuận tiện.

Không thể tiếp tục làm công việc nặng nhọc vì tuổi cao, vợ chồng bà Phạm Thị Tâm, 68 tuổi, thôn Tổng Thỏ Nam đã chuyển đổi 4 sào ruộng để trồng các loại rau như mùi tàu, kinh giới, tía tô... Theo bà Tâm, công việc này nhẹ nhàng, phù hợp với sức khỏe và cho thu nhập khá ổn. Vừa thu hoạch rau, bà Tâm vừa hào hứng chia sẻ: So với cấy lúa, cây rau gia vị dễ trồng, dễ chăm sóc, hiệu quả thì cao hơn nhiều. Trong năm chúng tôi chỉ cần gieo trồng một lần nhưng

thu hoạch trong 8 - 9 tháng, mỗi lần thu cách nhau khoảng 20 ngày. Trung bình mỗi ngày gia đình tôi cung cấp cho thương lái 50 - 60kg rau. Sau khi trừ các khoản chi phí cho thu lãi khoảng 30 - 40 triệu đồng/sào/năm.

Ông Phạm Văn Đình, Chủ tịch Hội Nông dân xã Đông Mỹ cho biết: Toàn xã có 30ha cây rau gia vị, chủ yếu ở hai thôn Tổng Thỏ Nam và Tổng Thỏ Trung. Người dân có nhiều kinh nghiệm trong việc căn thời gian trồng rau và biết cách áp dụng kỹ thuật che chắn cho cây rau gia vị sinh trưởng tốt. Hội Nông dân xã đã phối hợp với 4 đơn vị hỗ trợ thu mua, bao tiêu sản phẩm giúp bà con yên tâm sản xuất. Chúng tôi hy vọng có thể hình thành các vùng sản xuất an toàn có diện tích lớn đáp ứng nhu cầu của thị trường, từ đó tăng thu nhập cho các gia đình đồng thời giúp nghề trồng rau gia vị phát triển bền vững.

Tuy nhiên, hiện nay nhiều hộ dân vẫn gặp khó khăn trong mở rộng quy mô, diện tích trồng rau gia vị. Việc sản xuất tại các địa phương còn nhỏ lẻ, mối liên kết giữa doanh nghiệp và nông dân vẫn chưa chặt chẽ. Hy vọng thời gian tới cấp ủy, chính quyền các cấp, các đơn vị liên quan sẽ quan tâm hỗ trợ, tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp nông dân xây dựng thương hiệu sản phẩm, nâng cao giá trị cây rau gia vị, góp phần phát triển kinh tế địa phương.

NGUYỄN TRIỆU

Các hộ dân thôn Tổng Thỏ Nam, xã Đông Mỹ (thành phố Thái Bình) thu hoạch rau mùi tàu.

THANH THUY